

NOVĂȚEANUL

Publicație lunară independentă

ORAȘUL NOVACI ❖ Anul X, Numărul 109 ❖ Vineri, 24 Iunie 2022 ❖ ISSN 2392 - 6961

LICEENII NOVĂCENI OLIMPICI, PREMIAȚI DE PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL NOVACI

Pentru că o comunitate se poate dezvolta numai prin susținerea performanței, Primăria și Consiliul Local Novaci, prin mijloacele și competențele pe care le au, sunt interesate de creșterea actului educațional, astfel că performanța odată atinsă, merită să fie recompensată.

Dat fiind faptul că a devenit deja tradiție ca elevii Liceului Teoretic Novaci să participe la olimpiadele și concursurile școlare – și să obțină premii și punctaje foarte bune – în acest an școlar, 45 elevi ai Liceului Teoretic Novaci au dovedit stăruință și devotament, plasându-ne astfel printre cele mai bune licee din județul Gorj. Ei au obținut premii și rezultate atât la olimpiadele și concursurile internaționale, naționale și județene, cât și la competițiile organizate sau finanțate de Ministerul Educației. Cum este firesc, cele mai mari premii au fost acordate pentru participarea la etapa internațională.

În ansamblu, Primăria și Consiliul Local Novaci au premiat toți elevii care au obținut rezultate deosebite la olimpiadele și concursurile școlare, inclusiv echipele de handbal și fotbal. Iată și numele elevilor care au făcut ca Liceul Teoretic Novaci să se situeze printre cele mai bune licee din Gorj:

Abdulhadi Mohamed, XI A, Premiul I, Olimpiada de Limba Franceză-faza județeană și premiul III, Olimpiada de Limba Franceză-faza internațională. Prof. coordonator-Tomescu Oana;

Forțofoi Ionuț Belmondo, clasa XI C, Premiul II, Olimpiada de Istorie-faza județeană. Prof. coordonator-Țicu Alina;

Berbecel Daria, clasa IX A, Premiul II, Olimpiada de Limba Engleză-faza județeană. Profesor coordonator Lăzărescu Adriana;

Ungureanu Valentina, clasa XII A, Premiul III-Olimpiada de Limba Engleză-faza județeană. Profesor coordonator Lăzărescu Adriana;

Făsui Lucia, clasa XI A, Premiul III, Olimpiada de TIC-faza județeană. Profesori coordonatori Țăpârdea Simona și Maricoiu Cosmin;

Mohora Marius, clasa XII B, Premiul III, Olimpiada Națională a Sportului Școlar-faza județeană. Profesor coordonator Colțescu Manuel;

Toader Cristina, clasa XI A, Mențiune, Olimpiada de Istorie-faza

județeană. Profesor coordonator Țicu Alina;

Stăncioi Eliza, clasa XI C, Mențiune, Olimpiada de Istorie, faza județeană. Profesor coordonator Țicu Alina;

Echipa de Handbal Băieți, Premiul I, Olimpiada Națională a Sportului Școlar-faza județeană și Mențiune, Olimpiada Națională a Sportului Școlar-faza regională. Profesor coordonator Manuel Colțescu;

Echipa de Fotbal Fete, Premiul III, Olimpiada Națională a Sportului Școlar-faza județeană. Profesor coordonator Covrig Cosmin;

Berbecel Daria, clasa IX A, Mențiune, Olimpiada de Istorie-faza județeană. Profesor coordonator Țicu Alina;

Tomescu Florina, clasa XII C, Mențiune, Olimpiada de Istorie-faza județeană. Profesor coordonator Hohoi Narcisa;

Giurgiu Roxana, clasa IX C, Mențiune, Olimpiada de Limba Franceză-faza județeană. Profesor coordonator Tomescu Oana;

Ciucă Elena Georgiana, clasa XI C, Mențiune, Olimpiada de Limba Franceză-faza județeană. Profesor coordonator Tomescu Oana;

Dăianu Maria, clasa IX A, Mențiune, Olimpiada de TIC-faza județeană. Profesori coordonatori: Țăpârdea Simona și Maricoiu Cosmin;

Toader Cristina, clasa XI A, Mențiune, OLAV-faza județeană. Profesor coordonator Popica Mădălina;

Stegaru Lupu Virginia Anunția, X A, Mențiune, OLAV-faza județeană. Profesor coordonator Popica Mădălina;

Popescu Ionela Adelina, clasa XI B, Mențiune, Discipline economice-faza județeană. Profesori coordonatori: Redeca Lăcătușu Amelia, Brânzan Ionela, Handoreanu Constantin;

Stegaru Lupu Virginia Anunția, clasa X A, Premiul I, Concurs Național-Tinere Condeie-faza județeană. Profesor coordonator Popica Mădălina;

Taban Roxana Elena, clasa XII D, Premiul III, Concurs Național-Tinere Condeie-faza județeană. Profesor coordonator Firu Iuliana;

Prof. Alina Ramona ȚICU
Director Liceul Teoretic Novaci

📄 Pag. 2

Sărbătorile munților SÂNZIENELE – 24 Iunie

Datinile și obiceiurile străvechi s-au născut din necesitatea comunicării între oameni, care au dus peste veacuri moștenirea strămoșilor și care, ca și ei, au găsit la poale de munte adăpost și scut de apărare în caz de nevoie.

Din moștenirea de a comunica între ei, de a-și împărtăși dorurile și necazurile, de a lega prietenii, de a petrece sau de a face schimburi de produse s-au născut nedeile la care se aduna lumea păstorilor.

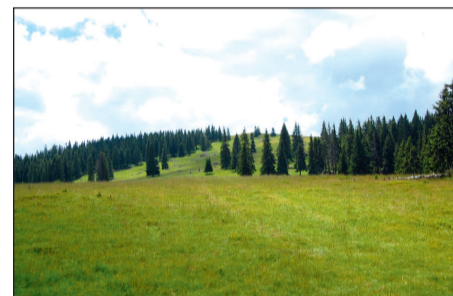
Primele informații despre nedei apar după spusele lui G. Vâlsan în harta Olteniei de Schwantz (1722), pe care se află trecut vârful Nedeia, la hotarul dintre Gorj și Vâlcea. Cercetarea în amănunțime a fenomenului a dus la concluzia că cea mai veche atestare a nedeilor apare într-un document din 1520 prin care se stabilea, probabil, pentru prima oară, un hotar precis între Oltenia și Ardeal.

Nedeile sunt adevărate sărbători ale păstorilor din munți, moștenite din timpul dacilor, sărbători închinat mirificelor priveliști montane, prilej de întâlnire a celor care trăiau pe crestele munților. La nedei, muntele nu îi mai despărțea pe oameni ca făcând parte din țări diferite. Orice graniță dispărea, pentru că, dincolo de importanța de târg a nedeilor, stă însemnătatea lor, ca prilej de comunicare între satele răspândite pe ambii versanți ai Carpaților.

Nedeile tradiționale se țineau de Sânziene (24 iunie), Sf. Petru și Pavel (29 iunie), Sf. Ilie (20 iulie) și Sf. Maria (15 august).

Denumite „nedei ale munților”, acestea adunau păstorii laolaltă în lo-

curi bine stabilite și de toți știute. Unul dintre renumitele locuri ale munților noștri unde se țineau nedei, a fost cel de la Poiana Muierii, dincolo de Lotru, la hotarul cu județul Alba, care aduna nu numai păstorii novăceni, dar și pe cei din județele Alba, Sibiu, Vâlcea și Hunedoara.

După spusele lui Ion Conea, primele nedei par a fi avut loc la Vârful lui Pătru (2.130 m altitudine), iar G. Vâlsan, în 1940, spunea că „Prin vechimea lor, prin caracterul original pot fi considerate unele dintre cele mai importante fenomene de geografie umană a Carpaților”.

O. Buhociu, scria în 1979 referitor la dănuirea și răspândirea nedeilor pe întreaga cunună Carpatică, faptul că acestea indică „vechimea vieții și culturii păstorești pe care românii au primit-o de la strămoșii lor daci”. Se poate concluziona că nedeile încep odată cu istoria noastră și continuă mereu, bineînțeles, căpătând noi forme de manifestare.

Una dintre cele mai renumite sărbători ale munților era cea din 24 iunie – Sânzienele. Sânzienele sunt niște plante cu flori galben-aurii, plăcut mirositoare, care potrivit superstiției, apără pe oameni de agresiunea duhurilor rele și totodată aduc noroc în casă. În credința populară mai sunt considerate a fi femei frumoase, zâne bune. Sânzienele cresc peste tot: în grădini, fânețe, pășuni, livezi, la marginea pădurilor, poieni etc.

Din florile de Sânziene se împletesc cununi, „Cununa Sânzieneilor”. Aceste cununițe pot fi purtate de fete pe cap sau la cingătoare.

Constantin DĂRVĂREANU

📄 Pag. 2

De Sf. Petru și Pavel vă transmit cele mai calde urări de sănătate, fericire și numai bucurii.

Ia mulți ani celor ce poartă frumoasele nume de Petru și Pavel, precum și tuturor novăcenilor!

PRIMARUL ORAȘULUI NOVACI
Dr. ing. DUMITRU LEUȘTEAN

PE UMERII ÎNVĂȚĂTORULUI STĂ VIITORUL SOCIETĂȚII, VIITORUL ȚĂRII

„Rănit de-atâtea lucruri iluzorii
Și-atunci, și-acum, îi dau credinței nume
Că dintre toate câte sunt pe lume
Cei mai frumoși rămân învățătorii”.

Adrian Păunescu

Învățătorul este un model care determină evoluția viitoare a copilului. Învățătorul este cel care pune pentru

învățământului, dar și bucuria începerii unui nou drum în viața fiecărui copil. Despărțirea de învățătoarea care le-a călăuzit pașii pe drumul cunoașterii în cei 5 ani, care le-a fost nu doar învățătoare, ci și mamă, au determinat emoțiile puternice ale despărțirii de prima învățătoare, au sensibilizat sufletele delicate ale copiilor.

prima dată creionul sau stiloul în mâna copiilor, îi învață alfabetul, să citească și să scrie, să socotească și să deslușească tainele acestei lumi.

Pentru cei 30 elevi clasei a IV-a, Școala Gimnazială Novaci, ziua de joi, 9 iunie 2022 a fost ziua în care și-au luat rămas bun de la învățătoarea Dărvăreanu Tatiana, învățătoare care va rămâne pentru totdeauna în inimile copiilor.

Parcă ieri au venit cu pași repezi și vioi în prima zi de școală, în septembrie 2017. A fost ziua în care copiii veniți la școală, de mână cu învățătoarea, au pornit în marea aventură a cunoașterii, fără de care viața este imposibilă. Prima zi de școală a fost o zi plină de speranțe, visuri și emoții.

Anii au trecut precum un stol de cocori înălțându-se spre nori. Terminarea clasei a IV-a a cuprins tristețea încheierii unei etape a

Dacă prima zi de școală a fost o zi plină de speranțe, visuri și emoții, atât pentru copii, cât și pentru părinți, ultima zi de școală din ciclul primar a lăsat urme adânci în sufletele copiilor și părinților.

Când scriu aceste rânduri, mă gândesc la faptul că învățătorilor din ciclul primar nu li se acordă atenția cuvenită. Guvernanții, cei din toate structurile puterii, nu ar fi ajuns acolo fără învățătorii care le-au pus pentru prima dată creionul în mână. Din păcate, ei văd doar anumite categorii privilegiate cărora li se fac mereu concesii.

Înainte oricărui măriri de salarii, stimulente, binefaceri, ar trebui să stea învățătorul a cărui muncă este mult mai grea decât a altor categorii de salariați. Și mai responsabilă!

D. CONSTANTIN

SÂNZIENELE - 24 Iunie

Urmare din pag. 1

Se zice că aceste cununi sunt aducătoare de noroc, în gospodărie, privitor la animale sau pentru alesul sau aleasa inimii. Erau confecționate din flori în ziua premergătoare sărbătorii Sânzienelor și tot în ziua respectivă, seara, erau aruncate pe acoperișul stânilor.

Ciobanii le păzeau toată noaptea din strungă să nu le fure băcițele. Dacă băcițele tinere reușeau să le fure, îi făceau de răs pe ciobanii care nu au fost în stare să le păzească. Dacă ciobanii le prindeau pe fete când încercau să le fure, le duceau la izvor și le puneau sub șipot, udându-le cu apă.

Se zice că se aruncau cununițele

pe acoperișul stâniei, al casei, pentru ca persoana care le arunca să viseze noaptea alesul sau aleasa inimii.

Cununa Sânzienelor mai are și o altă semnificație. Dimineața se uitau pe cununițe, căutau în ele și dacă găseau fire de lână albă, însemna că au noroc la oile albe. Dacă găseau fire de lână neagră, însemna că au noroc la oile negre.

Nedeile adevărate, cum erau și cele de Sânziene (24 iunie), au dispărut de mult. Sunt încercări de revitalizare a Nedeii de la Poiana Muierii, dar conținutul acestora este lipsit de originalitate.

În zilele noastre au apărut alte genuri de nedei. Ele au coborât din munți în localitățile de baștină ale păstorilor și se organizează aproape în toate localitățile cunoscute de păstori, sub diverse denumiri, la Novaci, Jina, Rășinari, Boița, Vaideeni, Băbeni, Corbi, Baia de Fier, Polovragi, transformate în festivaluri folclorice la care participă mii și mii de iubitori ai folclorului și tradițiilor locale. Aceste sărbători au intrat în tradiția multor localități, la ele fiind angrenată toată populația satelor.

Rămas bun, copii!

Ziua de 10 iunie 2022 a fost ultima zi de școală. Această zi mi-a amintit și de doamna mea dirigintă de la gimnaziu, profesorul de matematică, Popescu Maria. Era ziua dumnezeii de naștere și tot timpul ne dăruia câte ceva: fie bomboane, fie cireșe. A fost unul dintre oamenii care a contribuit la formarea mea și căreia, deși nu-i mai pot mulțumi, îi rămân profund recunoscătoare.

A fost finalul anului școlar 2021-2022, dar și al unui drum pe care eu și copiii mei l-am început într-o zi de septembrie 2017. Așadar, promoția 2017-2022 și-a luat rămas bun de la clasele primare. A fost un colectiv numeros: 11 fete și 19 băieți. Aveam toți emoții inerente oricărui început. Emoțiile mele erau dublate de faptul că printre școlari se afla și fiul meu cel mic, Dragoș. Dar toate aceste emoții s-au risipit datorită unui prieten, Zumzărel, o albinuță de pluș. De acest personaj copiii chiar și-au amintit evocându-l în compunerile de la finalul clasei a IV-a. Zumzărel îi încuraja în momentele mai dificile și astfel copiii căpătau încredere în ei.

Au fost cinci ani frumoși, cinci ani cu soare, dar și cu nori, cu satisfacții, cu bucurii, dar și cu multe provocări... Contextul pandemic prin care a trecut întreaga lume ne-a determinat să experimentăm predarea online cu toate dificultățile ei, atât pentru elevi, cât și pentru noi, dascălii. Ne-am adaptat și acestei situații și am învățat cât de importantă este interrelaționarea în sala

de clasă. Toate experiențele prin care am trecut ne-au făcut mai buni, mai puternici, mai toleranți, mai speciali.

Am încercat să sădesc în copii semințe care mai târziu să dea rod bun. Le-am insuflat dragostea de carte, de frumos, de oameni, de natură, de sine. O parte din mine îi va însoți mereu. La sfârșitul festivității, le-am spus copiilor: „Suntem la finalul ciclului primar, dar cum orice sfârșit e un nou început, acum vi se deschide un alt drum pe care trebuie să porniți cu încredere în forțele proprii și în ceea ce ați dobândit până acum: respect, cinste, curaj, muncă, perseverență, responsabilitate. Să ascultați de părinți, să-i respectați și pe profesori, dar și pe toți oamenii din jurul vostru, să învățați cu dragoste și străduință pentru mulțumirea voastră sufletească.

Eu vă mulțumesc pentru tot ce-am trăit în acești cinci ani minunați. Vă asigur că ușa clasei mele n-are <<lacăt>> (așa cum am citit și în ultimul text <<La despărțire>>, de Călin Gruia) și oricând veți avea nevoie chiar și de un sfat sau de o vorbă bună, eu voi fi acolo.

Fiecare dintre voi este special în felul său. Asemenea fluturilor, unii zboară mai sus, alții zboară mai jos, dar fiecare zboară cât de bine poate. Asta îi face frumoși și unici.

Rămas bun, dragii mei copii! Zburați liber și cât mai sus!”

Prof. învățământ primar,
Dărvăreanu Tatiana

LICEENII NOVĂCENI OLIMPICI...

Urmare din pag. 1

Toader Cristina, clasa XI A, Premiul III, Concurs Național-Memoria Holocaustului-faza județeană. Profesor coordonator Țicu Alina;

Forțofoi Ionuț Belmondo, clasa XI C, Mențiune, Concurs Național-Memoria Holocaustului-faza județeană. Profesor coordonator Țicu Alina;

Bobină Bianca, clasa X B, Mențiune, Concurs Național-„Alege, este dreptul

tău”-faza județeană. Profesor coordonator Handoreanu Constantin.

Se vorbește mult despre educație în

ultima vreme, însă sunt optimistă că la Liceul Teoretic Novaci vom continua în același ritm și în următorii ani școlari și vom avea rezultate bune și foarte bune. Îmi doresc ca educația din sistemul de învățământ românesc să nu se rezume doar la programa școlară, iar interesul elevilor să se plezească mai mult pe plăcerea de a citi și de a cunoaște tainele literelor. Mai mult, sper ca spiritul de competiție să dezvolte în tinerii noștri nu doar însușirea cunoștințelor teoretice, ci mai ales dezvoltarea celor practice.

Tuturor premianților le doresc să rămână la fel de entuziaști și creativi, la fel de ambițioși și de curajoși în a intra în concurs cu ceilalți, dar mai ales cu ei înșiși pentru că doar așa vor deschide noi porți pentru viitorul care îi așteaptă.

Îi felicit pe toți pentru munca depusă!

Mult succes la următoarele competiții!

URCATUL OILOR LA MUNTE – 2022

Pe 15 mai 2022, la Novaci s-a sărbătorit „Urcatul oilor la munte”, un obicei străvechi care din 1968 a

La fel se poate spune că și numărul celor care se mai ocupă cu creșterea oilor se micșorează pe zi ce trece. Sunt însă câțiva crescători de oi care-și mențin sau înmulțesc numărul de oi, dar nu se știe pentru cât timp. Poate cât vor mai fi acordate subvenții de către stat. Constatăm însă că a crescut numărul celor care se ocupă cu creșterea cornutelor mari. Numai că și aici se întâmpină greutăți cauzate de lipsa furajelor.

Fenomenul de transhumanță, iarna la șes, vara la munte este pe cale de dispariție și odată cu el, dispar și obiceiurile legate de această străveche îndeletnicire a poporului român – păstoritul.

S-a sărbătorit Urcatul oilor la munte. Este bine că se încearcă păstrarea vechilor obiceiuri legate de

Vâlcea, „Junii Petrileni”, Petrila-Hunedoara, o așa-zisă fanfară din Jina-Sibiu, ansamblurile din Polovragi și Baia de Fier și bineînțeles, „Doina Gorjului”. O impresie deosebită, pe lângă „Doina Gorjului”, a lăsat-o

căpătat valențe cultural-artistice. Obiceiul urcatului oilor la munte este la fel de vechi ca și păstoritul, „meserie” transmisă din tată în fiu în special în ținuturile montane, favorabile creșterii animalelor.

În ultimii 30 de ani, păstoritul a suferit modificări substanțiale cauzate în primul rând de retrocedările de terenuri către foștii proprietari, ceea ce a dus la imposibilitatea ca ciobanii să-și mai ducă turmele de oi la iernat în șesurile dunărene, Banat ori Bărăgan. În ultimii ani, păstorii novăceni ierneză mai mult pe la Câmpul Mare sau pe lângă Târgu-Jiu. Fenomenul de transhumanță a suferit mari modificări, fiind aproape pe cale de dispariție.

păstorit. Numai că prima turmă-adevărată -, a urcat la munte pe la sfârșitul lunii mai, altele după 1 iunie. Oricât ne-am strădui noi să păstrăm tradițiile și obiceiurile strămoșești, este greu în noile condiții în care se desfășoară păstoritul.

Legat de această sărbătoare se poate spune că oamenii sunt dornici să participe la manifestări culturale de amploare, mai ales că în ultimii doi ani au cam fost văduviți din cauza necazurilor prin care a trecut omenirea. A fost lume multă, dornică de frumos, mai ales în Pădurea Hirișești, unde s-au găsit de toate: spectacole artistice prezentate de formațiile invitate, mărfuri de toate felurile, inclusiv pălării ale urmașilor vestitului pălărier Ion Dădărlat, cel care a pus bazele primei fabrici românești de pălării în 1896 în Săliștea Sibiului, fluier, obiecte de harnașament pentru cai, ceane, mici și bere la discreție, instalații de distracție pentru copii.

Dintre formațiile artistice prezente la tradiționala manifestare de la Novaci, amintesc: „Hora Desnățuiului”, Bârca-Dolj, „Argeșul”, Curtea de Argeș, „Cununița”, Băbăița-Teleorman, „Doruri de Câmpie”, Hârșești-Argeș, „Doina Arieșului”, Baia de Arieș-Alba, o formație de saxofoniști din Vaideeni, „Dor”, Băbeni-

Ansamblul „Valea Mureșului” din Săvârșin-Arad. Novaciul a fost reprezentat, ca de obicei, de formații ale Grădiniței de Copii, Școlii Gimnaziale și de către Ansamblul „Nedeia”.

Aruncând o privire generală, manifestarea de la Novaci, nu mai prea este un Festival al cântecului, jocului și portului ciobănesc. Tocmai de aceea, dar și

din motivele arătate la începutul articolului, revin cu ideea de a schimba denumirea tradiționalii manifestări culturale din luna mai de la Novaci, denumirea actuală pierzându-și motivul pentru care a fost înființată și atunci este loc pentru orice.

Constantin DĂRVĂREANU

Ani de liceu, cu emoții la... Liceul Teoretic Novaci

Fiecare promoție de absolvenți de liceu sau facultate, dacă luăm în calcul doar aceste două etape din parcursul cuiva, are experiențele și trăirile ei proprii, influențate de familie, societate și dascăli din școala respectivă, pe care și le împărtășesc atunci când se reunesc din 10 în 10 ani sau mai rar.

Este și cazul promoțiilor de absolvenți ai Liceului Teoretic Novaci care și-au dat întâlnire pentru a rememora amintirile din anii de liceu. Luna iunie a fiecărui an e bogată în astfel de întâlniri. Astfel, pe 10 iunie 2022, au revenit după 51 de ani la liceul care i-a format, absolvenții promoției 1971. Pe 11 iunie și-au dat întâlnire absolvenții promoției 1982, după 40 de ani, dar și absolvenții promoției 1997 pentru a se revedea la 25 de ani de la terminarea liceului. Pe 25 iunie va avea loc întâlnirea de 20 de ani a promoției 2002.

Unii dintre ei s-au revăzut după zeci de ani, motiv pentru care bucuria a fost cu atât mai mare. Plini de emoție, măcinați, în același timp, de îndoiala că nu se vor mai recunoaște, foștii elevi, astăzi oameni maturi,

au pășit pragul unității noastre școlare pentru a rememora amintiri din anii de liceu și pentru a-și povesti despre momentele care le-au marcat drumul în viață după ce au încheiat poate cea mai frumoasă perioadă din viața fiecăruia.

Alături de foștii elevi s-au aflat și domniile profesori care pe atunci le-au îndrumat pașii spre un viitor frumos, însă nu foarte mulți, majoritatea nemaifiind printre noi. Unul câte unul, foștii elevi s-au ridicat să vorbească, poate cu aceeași emoție ca altădată, pe-atunci fiind teama firească a elevului scos la lecție, astăzi discutând doar de starea specială a momentului festiv. Și-au amintit de fazele hazlii din timpul liceului, au vorbit despre realizările sau eșecuri personale, despre familiile lor, despre copii și nepoți.

Din discursuri nu au lipsit gândurile pioase transmise profesorilor care nu mai sunt, cuvintele de recunoștință adresate tuturor cadrelor didactice care au predat și format atâtea promoții de absolvenți. „Consider o sărbătoare această întâlnire și pot să mă mândresc că am fost elevă a acestui liceu, cu adevărați dascăli”, a spus o fostă elevă.

La astfel de revederi se aleg cele mai frumoase cuvinte care să reprezinte trăirile și sentimentele absolvenților. Primul cuvânt la ordinea zilei ar fi „bucuria” de „a fi teleportați în vremurile în care erau superbi, în perioada cea mai frumoasă”. Al doilea – emoția reîntâlnirii, apoi „recunoștința pentru profesori și pentru locul acesta care înseamnă mult pentru toți”, iar ultimul – „datoria” de a te întoarce. Nu poți să nu te întorci și să te privești, dar îți trebuie curaj pentru asta, iar toți care au fost prezenți la aceste întâlniri sunt împăcați cu parcursul existenței lor. Eu aș spune că „sinceritatea” a fost un alt cuvânt care a marcat evenimentul, prezent în discursurile spuse fără ocolirea adevărului, fără falsă modestie, fără ipocrizie.

Absolvenții promoțiilor respective și-au promis că se vor revedea, de-acum, mai des.
Așa să fie!

Prof. Alina Ramona Țicu,
Director Liceul Teoretic Novaci

V A R A

Prof. univ. dr. N. VINȚANU

Privesc din Plăieț cum crește iarba pe care cândva o mâncau vacile și oile și înțeleg mai bine cum cei de acum nu mai au chemarea părinților, care au dat atât de mult pentru aceste locuri. Când au venit aici Plăiețenii, acum vreo 250 de ani, ar fi dat oricât de mult ca să aibă un loc lăsat de Dumnezeu pentru copiii și nepoții lor. Au semănat culturi agricole - porumb și grâu - și așa au trăit, așa este de ani. Îmi aduc aminte, copil fiind, că erau locuri din grădina noastră care erau semănate cu grâu și porumb. Porumbul avea o valoare mai mică decât grâul pentru că în acele locuri se puneau cartofi și fasole. La fiecare 4 rânduri de porumb se puneau un rând de cartofi și apoi, la fiecare două rânduri de porumb se puneau un rând de fasole. Făceau ai noștri, dar și ceilalți din sat, câte 7-8 căruțe de cartofi, cam trei băniți de fasole și ceea ce era mai important, la 5 rânduri de porumb creștea un dovleac pentru porci, iar din semințe se făceau 10-12 l de ulei.

Într-o vară nu a mai venit batoza care treiera grâul. Tata văzuse în Dobrogea cum făceau oamenii de pe acolo și am făcut și noi ca ei: a legat cei doi cai ai noștri, cu care a mers cam de 50 de ori în cerc, iar copitele lor au sfărâmat grâul din spice. Grâul era ca și aurul, cum spunea Tudor Gheorghe, din care mama făcea pâine în țest. Ieșeau cam 15-20 de băniți, care se foloseau după nevoie, pentru că nu prea se găseau alimente. Într-un fel sau altul, fiecare om își obținea cea mai mare parte din cele necesare - roșii, varză, ridichii, ceapă, usturoi etc. - din munca sa în ogradă, pentru a nu avea nevoie de piață.

Vara era o mare problemă cu fânurile. Se știa pe atunci că dacă ai 3 cosași, trebuiau cam 4 strângători să culegă fânul. De la sfârșitul lui iunie, până la jumătatea lui iulie, toată lumea din Plăieț era la fân. Pe vremea aceea luna iunie era mai ploioasă, iar în iulie până pe la Sf. Ilie nu mai veneau ploii. Noi aveam cam 7 cosași pe care îi tocmeam devreme, dar marea problemă era strânsul. Mama se ducea prin Cernădie și găsea 3-4 oameni buni de muncă, pentru că trebuia să băgăm fânul în podul șoprului. Terenul nostru era destul de departe de șopron și trebuia să cărăm fânul cu parii. Mai rămânea, când era anul bun, câte o claie în grădină. Pe vremea aceea se știa că o vacă mănâncă pe

timpul iernii cam 5-6 care de fân, iar 5 oi cât o vacă. Când era secetă mai făceam câte o „clacă” pe la Procopie (8 iulie) sau pe la Marina (17 iulie). Se adunau vreo 5-6 oameni de prin Plăieț, coseau cam trei ore dimineața și se lăsa cu o masă, cu țuică și vin ca la petrecere. Am fost și eu la o „clacă” la unchiul meu, vreo 5 oameni și am tăiat fânul din Livezi.

Pe la întâi august se coceau prunele. Aproape toți oamenii aveau ceva pomot pe lângă casă. Îmi aduc aminte că eram prin clasa a III-a când am fost la Ilie Gheorghioiu, în total vreo 10 copii. Ne trebuiau bani pentru școală, erau vremuri grele și așa contribuam și noi cu ceva din avutul nostru. Ani de zile am avut bani și noi, copiii care strângeam prunele. A fost o dată când prunii au avut multe fructe, de a fost nevoie să facem rost de forță de muncă pentru a se asigura la timp lucrările. Îmi amintesc că atunci aveam o puțină mare, în care încăpeau cam trei tone de prune, pe care am umplut-o cu vârf. În ceea ce privește țuica, nu prea puteam face mare lucru. Mai veneau săptămânal, mai ales toamna oaspeți, vecini de-ai noștri, care stăteau câte 2 ceasuri în zi de sărbătoare, pe care trebuia să-i „tratăm” și de la care auzeam tot felul de povești cu lupi, cu urși, întâmplări de la pădure etc.

Erau vremuri grele, cu cote ce trebuiau date aproape din fiecare produs, cu șoseaua, la care se lucra 2 săptămâni pe an, cu impozite mari. Ciobanii au luat drumul Banatului și mai rar veneau în Novaci. Mai degrabă urcau la munte din Valea Jiului. Dar cu toate acestea, oamenii luptau cu greutatea pe care le întâmpinau. Îmi aduc aminte de vremea când era primar Martescu, m-a găsit cu oile la Podul Scăriței și m-a adus acasă pentru că se numărau oile. Au ieșit cu două oi mai multe, pe care le aduseseră cineva cu câteva zile înainte. A fost un scandal monstru, de care a știut tot Plăiețul.

Privesc iarăși în memorie grâul pe care îl aveam. Oamenii ce se vedeau dinspre Cernădie aveau și ei grâu. Acum nu mai vezi nimic, doar tufe, mărăcini și pământuri nelucrate. N-are cine să le mai mucească. Prunii de prin livezi s-au distrus și nici ceva poame nu mai găsești. Cireșii sălbatici s-au înmulțit, de-au cuprins o bună parte din locuri, încât aproape în fiecare hotar există acești pomi pe

care nu-i culege nimeni. În Capitală, cireșele sălbatice sunt dublu ca preț față de cele altoite. Ar putea fi un produs de vânzare dacă cineva ar ieși cu aceste cireșe, dar nu iese nimeni la vânzare cu ele pe Transalpină.

Fânul nu mai are căutare pe Plăieț pentru că se aduce lucernă sau trifoi din alte părți, de la fermierii care fac astfel de furaje. Cele vreo 20 de vaci pe care oamenii de pe aici le mai au, pasc cât pot ele să mănânce și restul se distruge în fiecare an. Oamenii nici nu îl mai cosesc pentru că nu îl ia nimeni, vacile nefiind în stare să mănânce, și așa că munca ar fi degeaba. Mai înainte, cam fiecare avea 10-15 oi care pășteau iarba cum este cea de grădină, iar acum nu mai sunt oi și fânul se transformă iarăși, ca acum 250 de ani, în iarbă sălbatică.

Am înțeles că mai fac ceva cei cu pruni altoiți de pe Valea Gilortului. Dar față de epoca dinainte este o slabă speranță că va mai fi ce a mai fost, pentru că nu mai este nici forță de muncă. Tineretul învață mai departe la școli înalte, iar țarina rămâne vreaște. Te uiți la cum a ajuns prețul terenurilor, care acum se vând cu 0,50 euro/mp și nici așa nu le mai cumpără cineva. Țara se află în primejdie. Cu războiul dintre ruși și ucraineni, cu energia colosal de scumpă, cu măsurile luate de Occident pe capul omului, acesta abia se mai descurcă. Mulți spun că în vremea copilăriei mele au fost vremuri grele, dar și azi este din ce în ce mai greu.

Hora pe câmpul cu maci - Pictor Ion Văileanu

OFERTĂ DE ȘCOLARIZARE - LICEUL TEORETIC NOVACI

**Plan de școlarizare
pentru anul școlar
2022-2023**

**LICEUL TEORETIC
NOVACI**

BAZA MATERIALĂ:

**1
PROFIL REAL**

◆ **MATEMATICĂ-INFORMATICĂ**
intensiv informatică

O clasă - 26 locuri

◆ **ȘTIINȚELE NATURII**

O clasă - 26 locuri

**2
PROFIL UMAN**

◆ **FILOLOGIE**

O clasă - 26 locuri

◆ **ȘTIINȚE SOCIALE**

O clasă - 26 locuri

NOU

**3
PROFIECONOMIC**

◆ **TEHNICIAN ÎN TURISM**

O clasă - 24 locuri

Alege-ne pe noi!

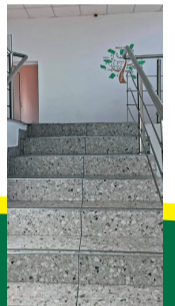
Liceul Teoretic Novaci reprezintă una dintre instituțiile de învățământ de renume din județul Gorj.

Dovada o constituie atât rezultatele obținute de elevi la olimpiadele și concursurile școlare, cât și participarea la diverse proiecte și activități organizate la nivel local, județean, național și internațional.

Cadrele didactice și elevii de la Liceul Teoretic Novaci participă an de an la mobilități internaționale în cadrul programelor Erasmus +, precum și la stagii de pregătire practică în străinătate.

- 16 săli de clasă recent renovate și mobilate modern
- Sală de festivități - 100 locuri
- 2 laboratoare de informatică dotate cu 55 de calculatoare conectate la internet
- Laboratoare de fizică, chimie și biologie
- Table inteligente, table magnetice, laptopuri și videoproiectoare în toate sălile de clasă
- Sală de sport
- Teren de sport sintetic cu nocturnă
- Sală de fitness
- Internat-70 locuri în camere cu 2-3 paturi și grup sanitar propriu
- Cantină
- Stație de radioficare
- Sistem de supraveghere video

Cristian GRECOIU

Novaciul de odinioară... (II)

(articole și note publicate în săptămânalul interbelic „Gorjanul”)

„O monografie a comunei Novaci-Gorj: Întotdeauna studiile științifice sunt cercetate cu mult interes numai de acei care doresc să-și mărească volumul de cunoștinți și care își dedică activitatea lor unui domeniu oarecare de cercetări. Rar se întâmplă ca o carte de studii științifice să fie citită cu mult interes de către un cetitor din marea masă a celor mai puțin dornici de noutăți științifice. Cartea d-lui C. Lianu, Monografia comunei Novaci-Gorj, după titlu nu prezintă o atracție pentru cei ce se interesează prea puțin - și din nefericire aceștia sunt mulți, - de conținutul unei lucrări în care se pune mai puțin suflet și mai multă rațiune, împletită în litera unei descrieri bazată pe documente și pe cifrele reci ale unei statistici. Însă d-nul C. Lianu, într-un mod demn de toată admirația și de toată lauda noastră, a știut să dea și suflet lucrării sale, încât mintea cititorului asimilează cu ușurință diferitele cifre ale statisticilor, fără de care nu ar fi posibilă existența unei monografii. Fiecare pagină, e o frântură dintr-un tot ce vibrează de poezie. De ce n-ar fi așa, când Novacii, frumoasa comună a Gorjului, prezintă cercetătorului un sâmbure de viață românească, într-un cadru poetic, cum rar întâlnim în alte părți ale țării? Domnul C. Lianu, pentru a îmbina științificul lucrării sale cu poeticul regiunilor descrise, nu a avut nevoie decât să observe. Fructul acestei observații e viața ce se deapănă viu, în desfășurarea existenței comunei Novaci, de la înființarea ei și până astăzi, redată de d-sa într-un stil care satisface cele mai pretențioase cerințe. Recomandăm cetitorilor noștri lucrarea d-lui C. Lianu, care, pe lângă calitatea de a fi o lucrare științifică, prezintă și pe aceea de a fi o

expunere literară a istoricului comunei Novaci, putând fi citită cu interes de oricine. C.G.”

(„Gorjanul”, an XII, nr. 16 din 28 aprilie 1935, pag. 5)

„Încă un ... Pandur: În altă parte a ziarului scriem că, în zilele din urmă, a apărut în localitate ziarul Pandurul, sub direcțiunea d-lui Dr. Gh. Ciorogaru, care a înscris firma respectivă la trib. Ilfov, directorul ziarului locuind în București. Dl. Ion D. Isac, fost deputat, a înscris și domnia sa o firmă, pentru un ziar cu același nume, la Tg. Jiu. Ni se spune că în ajunul sărbătorilor va apare și ziarul său, botezat tot ... Pandurul. Dl. Isac a dat în judecată pe dl. Ciorogaru, pentru a-l determina să schimbe numele ziarului. Credem că, din punct de vedere legal, dl. Isac n-are dreptate. Ziare cu același nume, întâlnim în câte 7-8 orașe, precum: Acțiunea, Ecoul, Glasul nostru, Vremea nouă, etc. Înțelegem ca să nu apară două ziare, cu același nume în același oraș. Pentru că dl. Isac, a înscris firma la Tg. Jiu, iar ziarul îl tipărește la București; iar dl. Dr. Ciorogaru a înscris firma la București și-l tipărește la Tg. Jiu. Că și unul și altul, îl plasează mai mult în Gorj - patria „pandurilor” - aceasta e altă chestie... Așteptăm cu nerăbdare cuvântul justiției, - dacă până atunci beligeranții nu vor conveni să-și pună unul titlul Pandurul No. 1 și altul Pandurul No. 2. În definitiv, Tudor Vladimirescu n-a avut un singur pandur!...”

(„Gorjanul”, an XII, nr. 16 din 28 aprilie 1935, pag. 8)

„Culturale: La 29 aprilie a.c. s-a dat în sala Băncii Populare „Gilortul” din Novaci o serbare culturală,

organizată de un grup de tineri din Hirîșești, în folosul bisericilor din comună. Programul s-a desfășurat în mod desăvârșit. Tinerii artiști, deși numai absolvenți ai claselor primare, s-au întrecut pe ei înșiși, satisfăcând pe deplin și pe cel mai exigent auditoriu. S-a cântat Hristos a înviat, E ziua Învierii și Lăudați-L că e mare; s-au recitat Paștele, Ceasul, S-a dus, Verdictul Națiunii ș.a. S-a ținut conferința „Când și cum s-au creștinat Români” de Pr. V.I. Tomescu și s-a jucat piesa „Mort fără lumânare”. S-au colectat peste 2500 lei și s-a donat tot în scopul de mai sus 500 lei, în materiale de Familia Inginer Scia. Se aduc mulțumiri și pe această cale, d-lui Ioan Giugiulan, președintele Băncii, d-rei Ninica A. Roibu, studentă și d-ilor Victor P. Țivlea învățător și Ioan Șodolescu comerciant, pentru sprijinul dat. Veto”

(„Gorjanul”, an XII, nr. 17 din mai 1935, pag. 4)

„Novaciul de azi: E satul frământărilor de tot soiul, spre mai bine, datorită conducătorilor firești: școală model; biserică monumentală (în Ungureni) bancă populară cu capital și imobile printre primele din țară; spital cercetat zilnic de suferinzi; precum și alte noi lucrări în curs de terminare: biserică în Novăceni, monument eroilor, monument defunctului D. Brezulescu, lui I. Duca (?), pod mare peste Gilort ș.a. Așezat în vale de Gilort, sub poale de Carpat, este o pozițiune râvnită de vizitatori, atât pentru darurile divine cu care e înzestrată: cer albastru ca largul mării, apa mai limpede decât cristalul, aer ozonat ca și în vârf de munte, arbori

plini de viață și sănătate prin umbrar lor, cum și munți de aur de unde novăceanul își extrage și existența și prisosul zilei. De n-ar fi aceste bunuri îmbinate cu tradițiile locului, poate nici fețele locuitorilor n-ar fi așa îmbujorate, ca și pitorescul naturii. Aci își duce novăceanul traiul, iarna cu exploatarea lemnului și îngrijirea vitelor, iar vara cu oieritul la câmpie și munte, nu prea știind mult din întinsul lumii, dincolo de turmă. Ecoul sufletesc al acestei comune a fost deslușit de multe inimi mari, cum și de dl. Prefect Dr. Al. Bădescu care ne-a vizitat de curând, dăruind cu acest prilej, bisericii aflate în construcție din Novacii-Români, - din sărăcăciosul buget al județului - un ajutor de zece mii de lei. Novăcenii, în frunte cu preotul respectiv, i-au mulțumit nu atât pentru valoarea materială a ajutorului dat, cât mai ales, pentru emulația morală ce a sădit în ostenitorii lucrului bun. Modest, tăcut, neștiut de nimeni și aci în Novacii Români - talpa satului - se ridică lăcaș de închinăciune lui Dumnezeu, numai prin ajutorul efectiv al puținilor locuitori din cătun, ctitori și de sat și de biserică. Din nici o parte n-au fost ajutoare, decât de la Banca din sat - mama tuturor lucrurilor frumoase din comună. Și aci, e locul să aducem mulțumiri și recunoștință conducătorilor acestei instituții - în frunte cu inimosul învățător I. Giugiulan - reazimul tuturor faptelor mărețe din regiune. Fie ca asemenea flori să mai răsără pe plaiurile novăcene, spre binele patriei și fericirea neamului nostru, iar pilda aceasta să fie urmată de cât mai mulți! Veto”

(„Gorjanul”, an XII, nr. 31-32 din 1-7 august 1935, pag. 6)

PERIPLU PRIN LOCURILE DE BAȘTINĂ

Aflându-mă zilele trecute pentru unele probleme de natura actualei mele profesii, nu puteam să nu iau puțin damf și din meseria care m-a consacrat, aceea de polițist. M-am văzut cu câțiva polițiști dintre aceia cu care încercam să găsim capătul firului pe care să pornim în căutarea autorului necunoscut, am depănat amintiri, am discutat, de ce nu? și despre marginalizarea pensionarilor militari, cică ei au pensii speciale. Nu pot fi uitate desigur vorbele unui fost ministru de interne cum că: „lasă-i peăștia că și așa au venituri mai mari decât oamenii de rând”! Nu trebuie să-i pronunț numele că-l știe toată lumea. Păi n-a rămas el celebru când compătinea românii care merg la muncă în străinătate și, acasă, nevestele lor se fac curve?

Dar nu acesta este mesajul pe care doresc acum să-l transmit. Vorbele dlui ministru, între noi fie vorba, n-a fost deloc domn cu noi, nu i-au descumpănit pe polițiștii de pe vremea d-lui, acum în majoritate pensionari. Ei au rămas cu conștiința că au servit țara, că au acționat în direcția apărării omului și a legii, că înaintea lor alți polițiști au făcut istorie și că poliția nu s-a născut după marea brambureală din 89, cum gândesc unii de azi care nu dau doi bani pe rezerviști și nu duc măcar o floare la mormântul celor care pleacă dintre noi.

Cum, spune proverbul, atunci când se pornește, omul scoate apă și din piatră seacă, am găsit la gorjenii mei polițiști o concentrare de energii pentru a-și dovedi lor, dar și celor care poartă destinele pensionarilor militari, poate și polițiștilor activi că, într-adevăr, ei pot scoate la lumină din adâncurile istoriei valori nestemate care așază poliția acolo unde îi este locul în societate. Se spune că, odată ieșit în pensie, omul trebuie să-și dedice timpul refacerii sănătății, pentru că multe misiuni l-au cam uzat, să se plimbe, să citească o carte etc.

Ei? Nu! Au rămas ancorați dragostei pentru profesia avută și acum, omagiind trecutul, o valorifică aducând-o prezentului. Fără a-și drămuia timpul, nici banii, neglijând chiar și unele amenințări ale vârstei cu referire la sănătate, polițiștii gorjeni pensionari, numiți rezerviști, constituiți în Filiala „Tudor Vladimirescu” a Asociației Naționale a Cadrelor Militare în Rezervă și Retrageră din MAI, inspirați de geniala idee a grl. Ctin Codiță, președintele filialei, au demarat o acerbă acțiune de strângere de documente istorice pe care le-au înmănușat într-un imens colaj cu care au tapetat toate încăperile casei din Siretului nr 9, cândva locuită de „Pietro Longo”, durul prim secretar de Gorj, încredințată folosinței acestei organizații, că n-a rămas loc nici să se mai așeze o muscă pe perete.

Ce a ieșit? O istorie pictată pe pereți cu temă, cu gust, cu o grafică impecabilă, în fine, un muzeu pe cinstă în care regăsești prezentarea în imagini și cuvinte

a personalităților care au marcat evoluția Poliției, dar și a celorlalte structuri ale Ministerului de Interne: Jandarmeria, Pompierii, Arhivele Statului etc. E atât de multă istorie pe pereți că-ți trebuie un concediu întreg

să o poți parcurge. Dacă nu reușești, vei găsi acolo și o carte: „Oameni ai trebilor dinlăuntru. Instituții și personalități ale internelor din Gorj în context național”, autor grl Constantin Codiță, care cuprinde exact ce-i pe pereți.

Trebuie să subliniez, e de înțeles, că totul este trecut prin filtrul patriotismului local, Gorjul fiind așezat la loc de cinste. Când pășești în această metropolă a istoriei te întâmpină doi titani ai Gorjului, marele Brâncuși cu celebra: „Nu putem să-l ajungem pe Dumnezeu, însă curajul de a călători spre El rămâne important”, iar pe celălalt perete, Vasile Lascăr, întemeietorul Poliției care în 1903, din postura de Ministru al Internelor, prezenta în parlament „Legea pentru organizarea Poliției Generale a Statului”. Din

cuvântul celebrului avocat și politician, fost prefect al Gorjului, ministru al internelor la acea vreme, au fost afișate, cu titlu de literă de lege, mai multe îndemnuri din care am reținut: „Trebuie să facem totul ca într-adevăr poliția să fie pavăza ordinii și a siguranței Statului”.

Mare adevăr grăit-ai, domnule ministru, dar câți dintre urmașii Domniei Tale te-au ascultat? Mai spunea reputatul Vasile Lascăr, citez: „Ofițerii de poliție trebuie să fie adevărați magistrați; să aibă cunoștințe juridice, să cunoască organizarea administrativă, legile privitoare la toate măsurile de poliție ale statului”. „La noi, cuvântul poliție și comisar este desconsiderat și este nevoie să faci pe cineva să-l ridice deocamdată la înălțimea cuvântului de procuror; dar tocmai pentru că este așa de jos, scăzut, trebuie să-l ridicăm la nivelul la care trebuie să se afle. În alte țări, nu numai că acest cuvânt este respectat, dar oamenii însemnați, care au ajuns Președinți de Consiliu și Președinți de Cameră, și-au început cariera în poliție. Lucrul, de altminteri, nu e deloc surprinzător, fiindcă de nicăieri nu poate studia și cunoaște cineva mai bine societatea, cu toate părțile ei bune și rele, decât din poliție. Este o școală în care se poate pregăti cineva admirabil de bine pentru viața publică”.

Cât adevăr!

Cu mențiunea că un asemenea muzeu, numit de gorjeni: Centrul de documentare și Tradiții „Vasile Lascăr” nu găsești două în țară, ar mai fi o întrebare: de ce Ministerul de Interne actual sau, mă rog, IGPR-ul nu se implică în sprijinirea unor asemenea inițiative în toată țara? Și, a doua: pe când va fi apreciat acest zis Centru de documentare și tradiții „Vasile Lascăr” drept un muzeu al Poliției Române și să i se dea acest rang, adică să se prevadă acolo măcar 1-2 funcții de ghid care să-și desfășoare activitatea înlăuntrul acestui locaș de istorie și cultură pentru a fi deschis și publicului larg?

Îmbrățișez inițiatorii și făptuitorii acestei valoroase opere de cultură și istorie, îi felicit, sunt mândru că am avut norocul să mă formez ca polițist în Gorj unde am activat fix 20 de ani. De fapt, polițiștii pensionari din Gorj se înscriu în marile preocupări ale gorjenilor iubitori de istorie și tradiții cum sunt cei care au înființat „Muzeul Culturii Gorjene (Ion Mocioi, Lelești), unde găsești cam tot ce a fost valoros în istoria culturii gorjene, revista de cultură „Ad Mutrium” (av. Tutunaru, Motru), unde în peste 120 pagini găsești spuma poeziei gorjene culeasă frumos sub îndrumarea poetului Nicolae Dragoș, Novăceanul (C. Dârvăreanu, Novaci) un cotidian local plin de poezie, tradiții și istorie și câte asemenea inițiative vor mai fi în Gorj.

Laudă lor!

Grl dr. Ion Staicu, Avocat

Gheorghe Țiclete:

Cleopatra Luca și „Taina dintre dealuri”

Când am primit cartea doamnei profesoare și am început s-o răsfoiesc, m-am transpus, așa cum procedez de fiecare dată, într-un personaj care trăiește, anonim și tăcut, alături de eroii ce se perindă și-și deapănă povestea vieții prin eșantioane de activitate ce nu pot lăsa indiferent pe nimeni; îi urmărește răbdător și vrea să-i înțeleagă, să-i ajute, să-i condamne ori să se bucure de împlinirea lor, pentru că au ajuns la un final fericit..., chiar dacă în drumul lor au fost nevoiți să treacă peste atâtea obstacole.

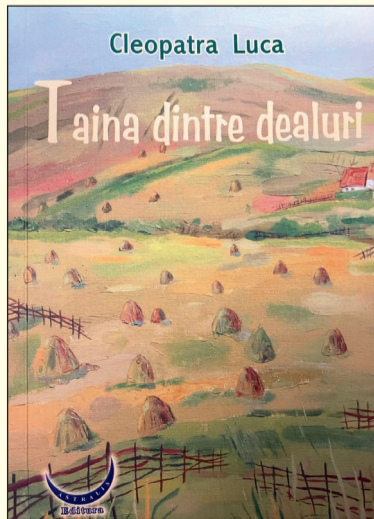
Am reluat lectura fiecărei proze în parte și am urmărit atent scenele, constatând narațiuni abil și competent realizate, autoarea dovedind mult talent și o adevărată artă scriitoricească plină de necunoscut. Prin această modalitate, cititorul nu este lăsat să respire și nici să se îndoiască de adevărul subtil mărturisit. Experiența de viață, traseul contorsionat și adesea înșelător, îi permit distinsei scriitoare Cleopatra Luca să parcurgă printr-o „echilibristică curgătoare” drumul său ce și l-a croit singură, fără ajutorul cuiva anume, așa cum mărturisește chiar eroina Liana din descriptiva povestire „Mai aproape de stele”. Nu pot să trec indiferent peste o frază memorabilă de la pagina 10: „Cerul se vălurește prin norii ce capătă îndrăzneț culorile zilei. Cupele florilor se desfac treptat, primind roua ca pe vinul sfințit ce ți-l distribuie, alături de anafură, preotul în ușa altarului, apoi se

orientează timide spre brazda neîntoarsă a rodului pământului ce încă mustește...”

Povestirile volumului „Taina dintre dealuri” sunt foarte diferite și cu acțiune incitantă. Uneori întâlnim drept protagoniști copii de diferite vârste, precum pe talentata Iulia, o copilă de numai cinci ani, care-și dezvăluie înclinațiile spre dansul clasic, trăind în preajma balerinilor ce-și desfășoară activitatea în condiții total inadecvate în frigul incomensurabil de pe scena Operei Române, în acel nefast decembrie 1989. De altă factură este creat personajul Tomiță, nevoit să doarmă alături de un câțel în atelierul de cismărie al infirmului Blinel Ciurezu, deoarece mama micuțului avea de ispășit pedeapsa de un an și jumătate pentru vina de a fi furat o pâine și un pachet de unt. Ironia autoarei se observă în altă secvență: „Delapidase cineva, un domn, vreo șase milioane de lei, dar acest caz intra în altă categorie de escrocherie, defraudase doar statul, nu pe cineva anume. O să treacă vreme îndelungată până să i se descâlcească ițele. Fiind o afacere de anvergură, ar fi dificil să te pronunți asupra ei. Nu s-au găsit martori...” (...dar pe Firicel unde îl las, p. 43)

Povestirea intitulată „Bunicii lui Leo” este un deliciu de comportament familial de la bunicii sfătoși și toleranți ca-n prozele de mici dimensiuni ale lui Delavrancea, la maturii lor copii și la foarte tinerii nepoți. Cititorii se destind, parcurgând aceste minunate pagini:

» Continuare în pag. 7

Cleopatra Luca...

» *Urmare din pag. 6*

„ – Ce faci, bărbate, îi arăți băietului cum se doarme după amiaza? șoptește ea, pentru a nu-și trezi nepotul. / – Ia, uite, cum de mă bănuiești de așa un păcat, nevastă? Mă gândeam în liniște la o nouă poveste pentru copilul ăsta voinic. (...) / Nu trebuie să te superi, am făcut doar o constatare. Poți să-ți continui meditația...”

Maniera de lucru a scriitoarei este atractivă și îndeamnă la o lectură fără a lăsa cartea din mână. Fiecare pagină aduce noutăți de viață: fie comportamentul gălăgios și teatral precum în „D-ale carnavalului” de I. L. Caragiale, avându-i protagoniști pe madame Breton și pe ofițerul Bălan sărăcit și neputincios (Incompatibilitate, p. 24), fie mulțumirea cârciumarului infirm Tudor (Destăinuire, p. 93) alături de atractiva lui nevastă, care „ m-a acceptat așa cum arătam. Este veselă, harnică și frumoasă. Fie doar să te uiți la ea și tot ar fi bine, te-ai mândri că-ți poartă numele. Mi-a dăruit și un băiat.”

Sunt unele povestiri foarte scurte, precum „Sub nuc” de la pagina 87, în care observăm resemnarea

nonagenarei rămasă singură în casa de pe deal și care nici nu-și mai manifestă sentimentele atunci când primește scrisori și pachete de la copii și nepoți, totul se derulează în mintea și în sufletul ei ori „Cu autobuzul”, proza de la pagina 85, ce pune în valoare umanitatea șoferului în condițiile dificile din perioada demolărilor de pe vremea „defrișării” Bucureștiului dinainte de `89.

Nu pot să trec în revistă toate povestirile cu subiecte diferite, bine întocmite, atractive, ce ar fi putut fi ușor dezvoltate pentru a se ajunge la nuvele sau chiar romane, precum în cazul bucăților cu titlul „Divorțul”, „Costumul de camgarn” sau „Lupta cu boala”, „Răzbunarea”. Trebuie să mă opresc puțin și asupra nuvelei care dă titlul volumului. Doamna scriitoare Cleopatra Luca excelează în orice specie literară. Romanele domniei sale îmi plac în mod deosebit, dar nu găsesc niciun element nici pentru a nega nuvela sau povestirile, tabletele, cronicile ori poemele suave, tandre, delicate. Poate mă repet, dar mi se iartă, dacă mărturisesc faptul că-mi plac.

În nuvela „Taina dintre dealuri” urmărim în paralel evoluția profesorului de matematică Octavian Vinovatu, excelent pregătit, comportamentul mamei

lui al cărei nume i se dezvăluie în întregime abia spre sfârșitul acțiunii și, de asemenea, devenirea absolventei de liceu Teodora Gradea. Iubirea celor doi tineri se manifestă, din bună creștere, cu delicatețe și rețineră. În întreaga operă în proză a doamnei Cleopatra Luca găsim astfel de cupluri așezate, decente, fără efuziuni de nestăvilit, carnale, fizice. Asistăm, cel mult, la un sărut nevinovat, la priviri semnificative și dragostea lor va fi ocrotită, fără a o cere ei înșiși. Acțiunea este densă, bine conturată, nelineară, dar, ușor de descifrat pentru un cititor versat. Ca de obicei, proza doamnei scriitoare Luca are un caracter realist, temeinic motivat.

Mă bucur că-am avut prilejul să citesc o asemenea carte și că am putut să spun câteva cuvinte despre minunatele proze, să apreciez că mai există asemenea valori în aceste momente dificile ale vieții noastre cotidiene pe plan național și internațional. Felicitări autoarei și, în același timp, editoarei Camelia Pantazi Tudor și îi mulțumim cu un gând pios distinsei pictorițe Mihaela Radian atât de activă până mai ieri pentru cultura românească, acum dăinuind prin imaginea împrumutată pentru prima copertă a cărții doamnei Cleopatra Luca.

Prof. univ. dr. Nicolae VINȚANU

POIENARUL

Pe vremea când eram copil, un Poienar, pe nume Sandu Ghișe, ducea din Novaci la Obârșia Lotrului porci la toți ciobanii din Valea Lotrului. În Poiana Sibiului erau vreo 3-4 cu numele Ghișe-unul a stat vreo 45 de ani la cabana Obârșia Lotrului.

Sandu, Poienarul, cum îl știau cei de prin Plăieț, venea pe la începutul lunii iunie și din două în două săptămâni lua porci de la Novaci și îi aproviziona pe găzdarii de la stânilile din Praveț, Groapa Seacă, Tărtăraul, din Șurianu, de prin toți munții de pe Valea Lotrului. Vorbeai cu el, îi dădeai arvună și se făcea treaba. Îi aducea la Cabana Obârșia Lotrului și oamenii îi luau; niciodată nu i s-a întâmplat să-i fie refuzați de către clienți.

Novaciul era loc de graniță cu Ardealul și hotarele se văd și azi la Groapa Seacă. Din 1847 până în 1916, oile, vacile și porcii se numărau, dar tot mai treceau prin „Vama Cucului” fără numărătoare. Pe vremea aceea, poienarii luau porci din Novaci și Alimpești unde erau mult mai ieftini.

Tot auzeam că ciobanii erau cu oile, poienarii cu vacile, dar de porci nu se prea vorbea. Sandu Ghișe strângea câte 15-20 de porci pe care îi trecea munții. Era mai greu până ce se „cârduiau” pentru că porcii sunt animale sociabile. El venea la noi pentru că era rudă cu bunica, de loc tot din Poiana Sibiului. Dormea în podul cu fân de sâmbăta. Auzeam tot felul de povești despre Dobrogea, despre urși și lupi, despre ce mai era prin Poiana. Duminică dimineața își rădea barba, se spăla și își făcea semnul Crucii. Apoi pleca cu noi. Mama pregătea brânză, cam 12-13 kg pentru a o vinde și cu banii să cumpere cele necesare în casă.

Într-o duminică l-am rugat pe tata să mă ia și

pe mine să văd și eu cum alege nea Sandu porcii. Poienarul avea în mână grăunțe de porumb ce le plăceau porcilor făcându-i să se încaiere pe ele. Alte ori avea în mână o biciușcă cu care îi pune să meargă. Din când în când scotea o vorbă spunându-mi: tată, pe aceștia îi ia.unii se rugau de noi să îi luăm și pe ai lor, dar Poienarul spunea că au ceva în gură pentru că mănâncă nu cu râțul, ci cu măselele. Omul nostru venea de ani de zile și se pricepea la porci. În ziua aceea a luat vreo 15 porci și oamenii îl întrebau când va mai veni.

Pe la ora 10 dimineața, împreună cu hăța pornea spre munte. Dormea pe la Râncă într-un loc anume ales și dis de dimineață continua drumul până la Obârșia Lotrului. Pe la ora patru după amiaza ajungea la locul cunoscut, iar oamenii îl așteptau. Fiecare lua cum fusese tocmeala. Plata se făcea pe loc și așa scăpa de toți porcii pe care îi aducea din Novaci sau Alimpești. După ce număra banii își făcea planuri pentru următorul drum la Novaci, peste două săptămâni.

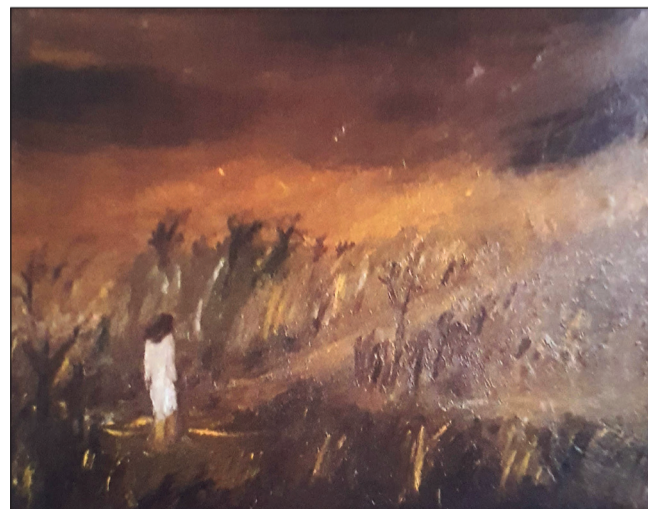
Într-o sâmbătă a venit iar la noi și a adus vestea că s-a măritat Maria. Prin sat se auzise că Poienarul avea o fată, dar nu știa pe cine a luat. Maria a venit pe la noi de mai multe ori pentru că era cu stâna mai aproape de Novaci. Lua pentru stână varză, fasole păstăi, ardei, roșii, mărar, pătrunjel etc. fata a fost cerută de mai mulți băieți din Poiana Sibiului și Novaci. Tata a așteptat un răgaz și a întregat pe cine a luat fata. Răspunsul Poienarului a fost că a luat pe unul din Miercurea Sibiului și că i-a dat 100 de oi, vacă, măgar, cal, 5 porci, un grumpănariu în Cucă, loc bun pentru cartofi. Apoi, Poienarul a mai turnat un gât de țuică și a spus că nu i-a prea convenit, dar dacă fata a vrut așa, să

trăiască cu el. Are și el vreo sută de oi, cu ale fetei fac și ei 200 și-or trăi cum vor putea.

Altă dată, pe când era pe Vârful Dengherului, i-au ținut calea hoții. Avea bani la el ca să cumpere vreo 20 de porci. S-a dat o luptă tare între ei. După ce l-a lovit pe unul dintre făptași, acesta a luat-o la fugă de nu s-a mai uitat înapoi. Cel pe care îl lovise era unul din Novaci pe femeia căruia o curtase cândva. Nu era vorba de nici un ban, ci să se răzbune pe acesta.

O altă întâmplare a avut loc pe Vârful Cărbunelui. Poienarul mergea cu porcii din Novaci spre Lotru. Era o zi ploioasă, se lua ceața și se puneau iar. Oile stăteau grămadă, iar ciobanul cam moșăia. Când s-a luat ceața și ploaia a încetat, tocmai venea Poienarul cu porcii. Căinii au sărit la porci și din 15 câți cumpărase, 5 s-au dus și nu i-a mai găsit, poate vreun urs sau lupii. S-a dus cu cei 10 la Obârșia Lotrului și s-a scuzat că nu le-a adus la toți așa cum promisese, dar că va merge săptămâna viitoare și-i va rezolva pe toți. Nu s-a supărat așa tare, fiindcă știa căci cu banii de pe unul poate cumpăra 2, unul rămânându-i lui.

A fost o vreme când porcii erau la mare căutare, sute de ani. Acum nu se mai caută așa tare și sunt reguli stricte de creștere a lor. Să ai costum doar pentru îngrijirea porcilor etc. poienarii, de vreo 30 de ani nu mai vin să ia din „Regat”, cum îi ziceau pe atunci. Oile sunt mai puține la munte. Dacă nu sunt oi, nu este zer cu care se creșteau mai demult porcii. Munții noștri au rămas cu oi, vaci, porci tot mai puțini. Lumea se schimbă mereu, dar dacă schimbarea este doar de formă, ce vom face atunci?

ÎN ÎNTÂMPINAREA TIMPULUI
- Pictor Ion Văileanu

Solstițiul de vară

Ți-e sufletul lumină
și căldură,
iar palma bătătură
lângă bătătură,
dar te trezești cu
soarele în zori,
ai zilele senine
ca niște sărbători.
În țarină auresc
spicele în la,
tot grâul e mai

mândru ca-n alt an.

Ți-s oile plecate
pe Mohor în sus,
copiii s-au întors
din școli înalte
cu-nvățătură-n plus.

Ți-e casa binecuvântată
cu sănătate,
cu muncă
și cu
inimă curată!

Lucia Silvia Podeanu

Câteva reflecții asupra vieții

**„Timpul trece ca și-o floare,
Anii trec și-ajungi bătrân
Și din tot ce-aduni în viață
Amintirile-ți rămân”.**

Am ales acest catren de pe o poză a tatălui meu datând din anul 1921. Într-adevăr, timpul trece ca și-o floare și ne trezim la o vârstă când amintirile ne năpădesc, când nopțile devin prea lungi, somnul încărcat de zburătorii amintirilor, iar zilele tot mai neputincioase. Ce ne mai rămâne din toate acestea? Putința de a visa frumos, de a privi înapoi, de a rememora trăirile atâtor ani adunați pe răbojul vieții, cu bune și cu rele, cu bucurii și amăgiri. Trăirile atâtor ani scurși uimitor de repede, grăbindu-se parcă să se termine fără să ne dea răgazul să răspundem la prea multele întrebări care ne frământă mintea.

Vine o vreme când începi să-ți faci tot felul de calcule, o oră a bilanțului, când tragi linie și aduni și constăți că ai realizat ceva în viață sau pur și simplu ai trecut călător prin ea fără să-i oferi nimic.

Fiecare dintre noi are un țel în viață, un rost, iar rostul vieții este de a face ceva, de a lăsa ceva în urma ta, fiindcă așa cum spunea Nicolae Iorga, „Viața nu înseamnă a trăi, ci a ști pentru ce trăiești”.

Mulți oameni au o viață aparent liniștită; intrând în profunzimea ei se pot desluși trăiri încărcate de zburătorii pentru ei și semenii lor, în dorința de a lăsa lucruri fru-

moase în urma lor. Alții sunt dominați de dorința nelimitată de a avea cât mai mult, de a dobândi cât mai multă avere, fapt care generează zburătorii, neliniște, stress, o viață care dă iluzia nemuririi, iluzia eternității, dar să nu uităm că destui dintre cei avizi de bogăție și-au dovedit falsa superioritate, lipsită de glorie. Să nu uităm că și unii și alții, la sfârșit, rămân doar o amintire și că, așa cum spunea Alexandre Dumas, „Avea cea mai de preț e viața”.

Fiecare dintre noi purtăm în memorie imagini ale vieții noastre de-a lungul anilor, dar măsura valorii îi este dată fiecăruia după faptele sale, bune sau rele. Trebuie să fim conștienți că nimic nu se poate realiza în viață fără să ai un țel, dar pentru atingerea lui este nevoie de voință, ambiție, efort, responsabilitate. Într-o viață, omul trece prin multe, inclusiv prin încercări care ne marchează existența. Viața este o luptă pe care o câștigă cei care merg pe drumul ei cu înțelepciune.

Viața este cel mai frumos dar pe care-l primim de la părinți. Ei ne cresc cu grijă, ne ocrotesc în permanență și ne îndeamnă cum să trăim în viață, dar noi trebuie să știm ce vrem de la viață, să-i dăm ce se cuvine pentru a căpăta ce dorim și mai ales să nu uităm niciodată că trăim între oameni, cu alte cuvinte să nu ne pierdem OMENIA. Să nu ne fie rușine să stăm față în față cu noi înșine și să nu lăsăm sufletul să lăcrimeze. Se zice, pe drept cuvânt, că omul este ființa cea mai rațională; din păcate sunt și oameni care nu realizează pentru ce trăiesc, își pierd rațiunea, omenia ori

știu să facă numai lucruri rele. Și avem destule exemple în societatea de azi, ca și în cele de ieri. Trăim o vreme când nu poți rămâne pasiv la tot ceea ce se întâmplă în societate. Împlicarea fiecărui individ este semn de responsabilitate pentru timpul viitor, fiindcă timpul trecut s-a dus, cu folos sau pierdut, iar odată pierdut, timpul nu va mai putea fi recuperat niciodată. Napoleon Bonaparte spunea: „Spațiul îl putem recupera, timpul-niciodată”. De aceea, să ne bucurăm pentru ce facem și să nu ne mulțumim doar cu ceea ce primim, fiindcă singura recompensă a vieții este să știi că rămâne ceva după tine, dar pentru asta trebuie să știi să alegi drumul cel mai bun, să te simți util acolo unde ești.

Este foarte adevărat că viața este o lume a contradicțiilor, dar în curgerea ei, fiecare dintre noi trebuie să știe pentru ce trăiește. Drumul vieții ne va fi mai neted cu cât vom reuși să ne controlăm mai bine gândurile care ne stăpânesc, fiindcă, până la urmă, viața noastră este produsul minții noastre. Tot ce facem în viață este coordonat de modul în care gândim. În decursul vieții toți avem anumite dorințe care nu-și vor găsi realizarea decât printr-o gândire corectă, prin voință și sacrificii, prin cinste și corectitudine, chiar dacă tot Napoleon Bonaparte spunea: „Cea mai sigură cale ca să rămâi sărac este să fii cinstit”.

Mai bine sărac și cinstit decât să ajungem la vorbele lui Voltaire: „Jumătate din viață ne cheltuim sănătatea pe avere, iar cealaltă jumătate, averea pentru sănătate”.

Ion FLOREA

PE-UN MUGURE

Pe-un mugure de cireș
cât boaba de măslină
într-o noapte de April
cu lună plină,
am încercat să ghicesc
dacă fetele mă iubesc
Și-n timp ce-l descântam
urmărind cu ochii
căderile de stele,

Vântul mi-a șoptit dintr-un ram
că numai una dintre ele
cu-amăgiri fluturând în gene

mă iubește și mă așteaptă
s-o visez în noaptea de Sânziene,
după care-ntr-o duminică la horă
s-o strâng în brațe
și s-o-ntreb dacă vrea
să-i fie mamei noră.

ÎNTR-O ZI

Într-o zi fata pădurarului
m-a provocat râzând-
-dacă ești curajos vino
și ia boaba asta de zmeură
dintre buzele mele.

M-am grăbit să-mi arăt curajul

Dar boaba de zmeură
mi-a părut acră ca agurida
față de dulceața buzelor sale.

De atunci,

din ziua aceea,

eu am devenit și mai curajos,

iar fata pădurarului

a văduvit de zmeură hățiturile

fiindcă zilnic și uneori și noaptea

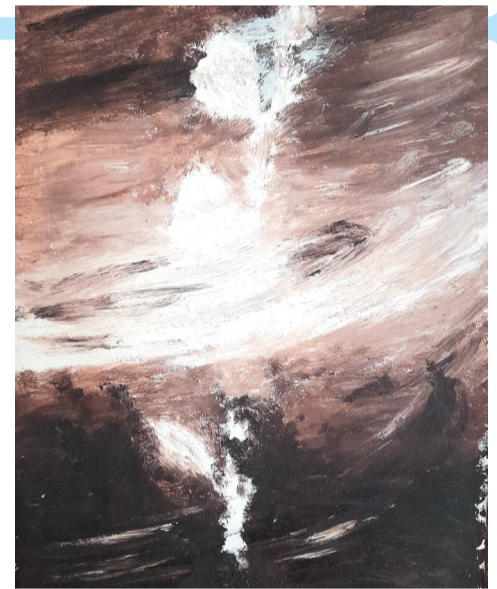
îi oferă gurii mele

boabe de zmeură din paharul gurii sale

Și-astfel eu sunt convins că de-atunci

am devenit hoț

nu de zmeură, ci de buze dulci.

Vis spulberat
-Pictor Ion Văileanu

Automobilism CAMPIONATUL NAȚIONAL DE VITEZĂ ÎN COASTĂ – TRANSALPINA CHALLENGE

În ziua de 4 iunie 2022, pe Transalpina (între Novaci-Rânca), s-a desfășurat etapa a III-a a Campionatului Național de Viteză în Coastă (CNVC) – Transalpina Challenge.

Runda de pe Transalpina s-a

desfășurat într-o singură zi, în două manșe și a reunit la start 57 piloți, dintre care 29 au fost la prima divizie a campionatului, iar alți 29 au concurat exclusiv pentru CNVC 2. Pentru noi, novăcenii, este o mândrie ca printre cei 57 piloți să se numere și novăceanul nostru Alexandru Andreoiu care a concurat pe Renault Clio (pf=267). Tânărul automobilist Alexandru Andreoiu a luat, pentru prima dată startul la Campionatul Național de Viteză în Coastă în anul 2011. De atunci a progresat continuu, pasiunea căpătând viteză spre performanță.

Viteza în coastă reprezintă o probă sportivă de tip SPRINT, unde sportivii au ca

obiectiv parcurgerea traseului într-un timp cât mai scurt.

Lungimea traseului de concurs pe Transalpina a fost de 5.025 m, cu o înclinare medie de 12% și cu o diferență de nival de 342 m.

În etapa a III-a a Campionatului Național de Viteză în Coastă – Transalpina Challenge sportivul novăcean a terminat cursele pe locul I la Clasa 6 B și pe locul 2 la Grupa 6, ocupând locul 5 în clasamentul general al CNVC 2.

Până la data apariției publicației „Novăceanul” pe luna iunie, s-au desfășurat trei etape din cadrul Campionatului Național de Viteză în Coastă pe anul 2022.

Deși nu a luat parte decât la două etape, automobilistul novăcean Alexandru Andreoiu se poate lăuda cu rezultate remarcabile, clasându-se după cele trei etape pe locul 2 la Clasa 6 B și pe locul 3 la Grupa 6.

În zilele de 24-25 iunie a.c. va lua startul etapei a IV-a HARGHITA HILL CLIMB CHALLENGE.

Iată ce a declarat sportivul novăcean: „Voi participa la startul etapei a IV-a Harghita Hill Climb Challenge cu speranța că voi acumula punctele necesare să urc în clasamentul anual CNVC 2”.

Mult succes!

Pagină realizată de Constantin DĂRVĂREANU

COLEGIUL DE REDACȚIE:

Constantin DĂRVĂREANU, redactor șef
Nicolae VINȚANU, redactor șef adj.

Alina ȚICU, redactor

Cristian GRECOIU, redactor

Tel. 0744 656 726, e-mail: darvareanu@yahoo.com

NOVĂCEANUL

**Publicație lunară tipărită cu sprijinul
Primăriei și Consiliului Local Novaci
și al obștilor de moșneni din Novaci,
Pociovaliștea și Cernădia**

Pre-press & print:

**Tipografia
ProdCom**

S.C. TIPOGRAFIA PROD COM S.R.L.
Târgu-Jiu, Gorj, str. Lt. Col. Dumitru Petrescu, nr.20
Tel. 0253-212.991, Fax 0253-218.343
E-mail: tipografia.prodcom@gmail.com

**Tehnoredactare:
RODICA TEIȘI**